CULTURA I OCI

Quilo Martínez, un periodista perseguit per Pinochet

Va escapar de Xile per haver militat a l'esquerra. Es va instal·lar a la Concòrdia i va ser professor a la Pia de Terrassa. La poesia calma la nostàlgia

Quilo Martínez - VÍCTOR CASTILLO

Guillem Plans Roca
Periodista de Cultura

Publicat el 25 d'octubre de 2026 a les 10:33

Quilo Martínez (Santa Cruz, Xile, 1945) tenia molts números per ser detingut, torturat o desaparèixer. Amb 25 anys era un periodista amb una prometedora carrera, amb experiència a televisió i al diari La Unión, i també com a cap de premsa d'institucions. Però s'havia implicat políticament amb el partit d'esquerres Movimiento de Acción Popular Unitaria (MAPU), abans del cop d'estat amb què Pinochet va enderrocar el govern de Salvador Allende, el 1973. "Totes les cartes m'arribaven obertes pels quatre costats i a dins d'una bossa de plàstic. No em volien contractar enlloc: primer em deien que sí, però l'endemà em deien que no, sense cap altra explicació. Em sentia vigilat...", recorda. "Havia sortit de Xile el 1976, però hi havia tornat el 1979. Va passar tot això durant un any, fins que vaig marxar definitivament", afegeix. No hi ha tornat mai més.

No va servir de res estar avalat per un bon amic amb un alt càrrec a l'armada. Sentia el perill a prop. Alguns amics havien estat detinguts i ell s'havia arriscat a utilitzar la impremta de l'Instituto de Fomento Pesquero per imprimir propaganda contra el règim. Va arribar al barri de la Concòrdia, a Sabadell, on es va instal·lar amb la seva dona i els tres fills.

Quilo Martínez, exercint de periodista a Xile. CEDIDA

El 1976 ahavia rebut una beca del Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB). Un cop instal·lat, va treballar en una empresa que netejava llençols i després com a dependent de la botiga de joguines Fustot. Després, i fins a la seva jubilació, va ser professor a l'escola Pia de Terrassa. La poesia ha estat des d'aleshores un elixir per calmar l'ambigüitat que –reconeix– ha patit els últims 50 anys: "He viscut entre un país que ja no existeix i un present que no em pertany del tot". Per sort, la llengua –"és xilè, no és castellà"– el torna als seus orígens. I la llengua també el lliga al present. "Sabadell ha estat sempre una ciutat acollidora. Des del primer dia em van parlar en català, això em va ajudar a comprendre el país".

No ha abandonat mai la lluita política. Va formar part de les Comunitats Cristianes Populars i la Lliga dels Drets dels Pobles, fundada el 1977 a Sabadell. I ha trobat casa, també, a través de l'associació de poetes Papers de Versàlia. Malauradament, el creixement de l'extrema dreta a tot el món li recorda massa a la realitat de la qual va fugir.